

KOLOSI

Irapa Reoro Vo Vukuo Iava

Pol vo pasio rigatoreva eisi toupaooro tuukepa kepa-ia Rom aue-ia 61-63 yia Jisas vo kavauaro isivaaro iava. Uva vo Pol Kolosi vatapa rigatoreva voea taviro, uvare Vearo Siposipo vatakoiva varao tapo Jiu vo pitupituroaro, ora varao oirao pie asa vovou irara vo pitupituroaro. Oiso voea tavireva uvare oearovu raga lotupa irara oisoa vuurapa vaisi purapaive enselpa irarapa. Ora oiso oisoa siposipopaive, Kraisa oiratoa raga, uvare viapau Pautoa iava rera. Oa iava Pol goruvira voea tavireva Kraisa iava oiso, Pauto ruvara iava ira ro urioroepa oiravira toupasa vo rasio-ia (Kl 2:9-10).

1. Aviavi pie reoro Pol varaaro, ora vearo vaisi Pautoa-ia, 1:1-14.
2. Kraisa iava ora rera vo kovoaro, ro ira uvuiparoi rutu oirara oisi piesa ra torevoko vaisi ouive vo Pauto ruvara-ia, 1:15–3:4.
3. Oirara uvuipaai ra Tootoo Ovoi ouive Kraisa-ia vo rara rasito vo pitupituroaro kopii pie rovoive vara kavu ovoioro, 3:5–4:6.
4. Pol vearo voki rutu purareva voea rutuva Kolosi vata, 4:7-18.

1 ¹⁻²Vo pasio rigatoavoi ragai Pol visiipa araoko irara oave, visiigoa Kolosi urui-ia toupataveira Pauto voeaaro. Visiigoa goruvira rutu toupataveira Kraisa-ia raripaoro rutu. Ragoa roporeva Pauto, oisore ra oiso toupaa, Ragai-a Kraisa Jisas reraaro aposelto. Uva vegei rutu-a vao-ia vo rigato puravevoi ora Timoti vigei araokotoaoro visiipa. Uva variriparai Pautoa iare vigei Aitearo, oisore ra visii vatereve tauvaa ora gavaure vovou.

Pol Vearo Vaisi Purareva Pautoa-ia Rera Vaaro-ia Variria

³Vo osa variripaveiei visiipa tauvare akepaoro uva vokiara rutu-ia vearo vaisi purapaveira Pautoa-ia ro Turaro Jisas Kraisa Aitearo. ⁴Uvare visii iava uvupaveira visiigoa Kraisa Jisas oirao piepataveira rutu. Ora vao tapo iava osa Pauto voeaaropa siraopataveira rutu. ⁵Ari ita, oisi-a eisi osa piepataveira uvare vaore oiraopa Vearo Siposipo rugoopataveira oa iava voari tuariri visii taviiova oiso, Pauto orekerovu rutu vearopara tovoreva vuvuiua-ia visiipa oara taru oupataverea utupaua. ⁶Va

^a 1:6 Mt 24:14

vao Vearo Siposipo oa riropaoro uvarovu ruture va kuearova ora sikasikapaveira voraro ruture vo rasio-ia, oiso rutu osa voari rovoa-ia ita visii vuvuvuruaro-ia ora sikasikaepa, vo vokio rutu isivaaro iava oa-ia Pauto vo siraoaro-ia roroiovira taraia ou rovotava. Vo sirao akuku vatevatea rera vaaro oa vate ragapareveira Pauto. ^{7b} Uva vo taraia-a vao oa vatereva visiipa ro-ia Epafras, ro ira oisoa vegei tapo kovopareve goruvira rutu, uvare iravu-a rera Kraiis reraaro. Ira oisoa kaviko iraopave. ^{8c} Ira vegei tavireva visii iava oiso, Pauto reraaro Tugoropato Uraurato visiipa oearovupa siraoapa vovou vatereva.

Pol Variriroepa Pautoa Iare, Oiso Ra Kolosi Vata Goru Piereve

⁹Uva eisi osa iava visii iava uvuoro vo vokia eva variria rovoveva visiipa. Oa iava oisi raga piepaoro vo vokio tuguraveiei. Ari ita, variripaveira Pautoa iare oiso ra rera vo vovouaro viaevira rutu karekepe visii-ia. Ra va iava vearovira taraipata vo osa Tugoropato Uraurato visiipa vara aviavi piepareve. ^{10d} Ra oisi va-ia roroiovira taraipaoro vearovira Turaro vo pitupituaru ora rera vo vovouaro sirova utupata. Ra va-ia rera roru piepata rutu ora visii-ia. Ora vosa oearovua iava vearo kovo purapata. Uva va-a eva oa-ia kuea kareke piepata, ra oiso pieve, Visii-ia Pautoa iava vo tarai oa kovapai. ^{11e} Uva variripaoro Pauto arepaveira oiso ra visii goru piepareve. Ra va iava Pauto vo kerariaro vo goruaro oupata vo goruo oa toupaveira visii goru piepasa. Oa iava viapau uvuipatai ra Pautoa-pa tauaita, vo rara otavakavu visii-ia pou piro. ¹²Viapau. Ari touvira rutu vigei Aitearo-ia Pauto vuurapa vaisi pura iraopata rorupaoro rutu, uvare Pauto oisire visii oisi uvuireva rutu, oiso ra vara outa oara Pauto ruvara-ia toupaveira vore utupa vokia tuepaoro, oara ravaavira toupaveira voeaopa oea aviavi vovou rutu-ia vao rera vaaro vokapaveira. ¹³Ari ita, rupa iava Pauto vigei vorevira oureva vigei orirusa rera vo Saraaro sovava-ia ro Oviito ira kaviko iraopaveira. ^{14f} Ro Jisas ira vigei karureva vorevira vova vuri pitupitu vo tuukearo vigei iava vuri vovouro verapaoro.

Vo Toupai Kraiis Vo Pitupituaru Iava Ora Rera Vaaro Kovoa

^{15g} Viapau oiso irai Pauto kekepareveira. Ari ro raga Kraiis, ira raga oisi rutu oiso toupaveira osa Pauto. Oa iava rera vurapaoro uvuipaviei ra va iava Pauto kekepape rera-ia. Ari ita, Pauto orekerovu rutu pura rovoveva. Uva Kraiis raga orekerovu rutupa rovopatoa rutu, uvare vara rutu-ia putepareveira rera ro avaioto Pauto Oviitoaaro. ¹⁶Uvare rera iavirava Pauto pute pievira orekerovu rutu purareva oiso-ia, oaravu-a varao oara vuvuiua-ia toupaveira, ari varao oara vo rasitua-ia toupaveira, ora evara

^b 1:7 1 Ko 4:1-2 ^c 1:8 Ro 15:30 ^d 1:10 1 Te 2:12; Ef 4:1 ^e 1:11 Ef 3:16, 4:2

^f 1:14 Hi 9:16-28 ^g 1:15 2 Ko 4:4; Re 3:14

oara iava oaravu kekepapeira, ovusa vara iava oaravu viapau kekepape, varao oara vatauvira toupaveira. Oire uva va vao osa oavu tapo pura rovoreva reipa irara voeao uraura irara enselpa irara oea reipaaveira voeaopa oea vuvuiua-ia toupaveira. Vara rutu evara purapareva Pauto Oviitoaaro iavirava, oiso ra rerapa varape Oviito. ^{17^h} Ari ita, voari rovoa-ia viapau orekerovu avu vai touva ovuuta-a eva oa-ia Krai raga kataito toureva. Uva rera raga iare orekerovu rutu ora vara vo tavukiroaro iare purareva voraro. Uva touvira vara evara toupaveira rera vo goruaro-ia. ¹⁸ Oire uva Krai-a lotua iava kukue, ovusa lotu-a varaua. Uvare vigei raga vigoa tokipareveira vigeipa oiraopa rutu Tootoo Ovoi vatepaoro. Rera-a Krai avaiotoa rutu ira kopiia iava vorevira tore piereva Aiteto. Eva-a oa vituaro iava rera-a rovopatoa rutu ira orekerovu rutu-ia putepareveira, uvare vigeipa iraoro toreroepa vorevira. ^{19ⁱ} Ari ita, Pauto vo ruipaaro-a oa-ia oisi piereva rera Oviito Krai oiso rutu osa Pauto. ^{20^j} Uva rera raga vo ruipaaro-a vao sirova utuoro rera Oviito roporeva, oisore uva rera iavirava orekerovu rutu varao pauaka touara vorevira ourevere ora rera iare. Oa iava Pauto ora agiagipa pitupitu purareva, vo osa kopiioepa Oviito evao parikou-ia ora rera iava revasiva petooro vigeipa. Va-a vao oa vituaro iava orekerovu rutu taru ourevere ora rera iare varao oara vuvuiua-ia toupaveira ora vo rasitua-ia.

²¹ Ari ita, voari tuariri uva oisoa vuriarare rugoopata, oa iava varao vuri vovouro oisoa purapata. Oara-ia Pautoa-pa oisoa tauavira toupata rerava keripaoro. ²² Uva vo vokio-ia oiso toupatavoi, Rera vate iraraaro visii. Uvare oisi-a eisi osa visii piereva, vo osa Oviito siporeva oiso ra kopiio oiso rutu osa oirato akukutoavi. Oire uva va-a vao oa purareva, oiso ra rera vo vuraaro iare koatataverea roroiavira raga torevoko vovouvira rutu toupasa rera ruvara-ia, vo osa viapau vuriara vai visii-ia. ²³ Oiraopavira rutu osa eisi ragavira va purarevere, vo rara Vearo Siposipo oirao piepaoro rutu va vituaro-ia goruvira rutu pitupata. Teapi oearovu gisipoaro uvupaoro oirao pie vovouro oavisii iava vasepata. Vo vovouro oara ou rovtava rutu voari vo uva Vearo Siposipo oirao pie rovota va uvupaoro. Ari ita, eva raga ita Vearo Siposipo oa iava ragai raga ita vao-ia Pol oiso siposipopaaveira, uvare oiso rutu toupaveira, Ragai-a kovopato vo reo vao sikasikapaoro uvarovu ruture vo rasio-ia.

Pol Ira Kolosi-pa Irara Tauvareva

²⁴ Roru iraopaavo uvare visii tauvapaoro riroa siitoka oupaaveira. Osiitoka vao oa-ia Krai vo siitokaaro uvui piepaavo oiso osa piereva lotupa irara rutu tauvaoro. Uvare vigei raga ita-a vao-ia lotua iava varaura. Oa iava uvuipai ra vo siitokarei rutu ora tavosioro lotua tauvave

^h 1:17 Hi 2:9-10 ⁱ 1:19 Jo 1:16 ^j 1:20 2 Ko 5:18-21

rutu ora Krai. ²⁵Uvare ragai tovoreva Pauto visii tauvasa. Oa iava ragai vatereva vo kovo-ia, oiso ra va iava visii tavitavipaa vo reoro rutu iava varao rera vo reoroaro. Oa iava uvuipai ra vearoa rutu karekeperea visii-ia lotupa irara rera voeaaro. ²⁶^k Ari ita, voari tuariri uva Pauto vo reoro Krai vo kovoaro iava oreoa oisoa vatauvira rutu toupave. Viapau oisoa irai voa vo reo-ia roroioparo. Uva vo vokio-ia rera vaaro Vearo Siposipo kosi pierevora, oisore ra va-ia taraiave voeao rera voeaaro. ²⁷Eake iava? Uvare Pauto oiso ruiparoepa ra rera vo reoro vatau reo voeao iare rera voeaaro karekepe ora poeraoro vao riro goru reo rutu. Oa peira oirara rutu vaaro. Oa vao porearo oiso toupaveira, Krai-a eera ira tootoovira rutu toupaveoi visii iava sopaura-ia. Ira-a vao vituaro, oa iava rera vo kerariaro iava vearopara outaverea rara, evara oarare tuepavioveira raripaoro. ²⁸^l Uva eisi osa iava vegei oearovu rutu oirara tavitavipaveira Krai vaisiario iava. Oa iava oirara rutu vatatopo piepaveira voea siposipopaoro riroa-ia taraiava vaore, ra viapau vavagisipaave. Ra va iava rera-ia taraiapaave, oa iava rera vo vuraaro iare koataaverea. Viapau oiso ragavira taraiapaoro-a osa voeao veu kakaero. Ari oiso rutu-a osa voeao riropa irara vo Krai tapo kataivira toupasa. ²⁹^m Uva va purapasa riroa rutu kasivaria kovoa purapaaveira. Oa iava Krai vaaro riroa gorua vatepareveira va purapasa, vo goruo oa-ia ragai iava sopaua goru piepareveira rutu.

Oirara Rutu Uvuipai Ra Goruvira Rutu Oirao Piepaive Kuuvu Reorore Isivapaoro

2 ¹Oire uva oiso ruipaparai ra vao-ia vearovira rutu tarai iraopata, osa ragavira kovoava visiipa kasivarivira rutu, ora voeaoa tapo Leodisia tou irara, ora oevupa tapo voeao oea viapau oiso ragai iava oisoa puaua kekepaive. ²ⁿ Uva oiso osa ragavira kovopaoro rirovira rutu voeare rugorugoo iraoparai, auere ra voea iava sopaura oaive goruvira rutu torepe. Ra va iava ora voea iava voearopa siraopa vovou tapo purapaive katai vovou raga-ia, vo rara vearovira rutu roroiovira Pautoa-ia taraiapaave. Oa iava uvuipai ra vakuvaku rugoorore isivapaave. Osa iava uvuipai ra Pauto vo reoro-ia vatau reo taraiapaave vo reo oa Krai raga iava toupaveira. ³^o Va vituaro iava uvare rera raga Krai ira ruvara-ia taraiara rutu toupaveira. Ira raga uvuiparoi ra oiraopa rugooro rutu kosi piepareve vara vatepaoro.

⁴Eisi osa iava oiso visii tavipaavoi, Opeita iravupa ora visii iava vasepata ro ira uvuiparoi ra kuuvu rugooro iare visii piro piereve. Viapau rutu oiso ra rera vo reoro uvupata. ⁵^p Ari ita, ragai visiipa tauaivira

^k 1:26 Ef 3:3-4 ^l 1:28 Kl 3:16; 1 Ko 2:6-7 ^m 1:29 1 Ko 15:10; Ef 1:19 ⁿ 2:2 Fl 3:8
^o 2:3 Ais 45:3; Ro 11:33 ^p 2:5 1 Te 2:17; 1 Pi 5:7-9

toupaavoi. Uva oisi-a oiso osa toupaoro visiire touvira rugooperai. Vo uvare torevokovira rutu visii vo touaro-ia toupaoro, oisi torevokovira Krais oirao piepataveira goruvira rutu. Opitupitu-a eva visii vaaro oa-ia rirovira rutu visii-ia rorupaaveira vokiara rutu-ia.

**Vigei Rutu Uvuipaviei Ra Krais Tapo Ora Tavosipavio,
Oa Iava Uvuipaviei Ra Oiraopa Tootoo Oupe**

⁶ Ari ita, visii rutu oiso purataepa, “Krais-a vigei rutu Turaroaro.” Uva va-a eva osa rerava oisi pietavoiva, uvui iraopatai ra ora tavosivira rutu rera tapo toupata. ⁷Eisi rutu toupaoro uvuipatai ra oiso toupata ikoto. Ro ikoto ira oisiri rutu rokopareveira rasitoa-ia avekeara-ia pitupasa. Oire uva oisi-a eisi osa eera ikoto osa ragavira ita visii Krais-ia pitupataveira, eera ira oiso toupareveira osa rasito ora aveke. Osa iava uvuipatai ra kovapata riropaoro rera-ia gorua oupaoro. Oa iava uvuipatai ra igei vo siposiporoaro sirova utupaoro visii vo vovouroaro oirao pie vovouro goruvira rutu karekepe. Osa iava uvuipatai ra oisi toupaoro vuurapa vaisi purapata Pautoa-ia vo vokiara rutu-ia.

⁸ Oire ora vatatopo iraopata vaopa, teapi irai visii-ia kokararo visii ivuoro kuuvu reo vai uvusa vuria vai. Vo reoro oara ora voea raga vo rugorugooroaro iava karekepaiveira, oara ouiva vova avu iraraaro voeao vo rasio-ia. Viapau oiso vo vara ouiva Krais ruvara-ia.

⁹ Oa-a vao porearo oiso toupai, uvare Krais iavirava Pauto vo vovouro vituaro karekepareveira viaevira rutu oiravira toupaoro. ¹⁰ Ra va iava rerava ora tavosipaoro Krais ovoievira rutu Oiraopa Tootoo rutu oupata. Uvare rera raga-a ira reipa irara rutupa reiparoveira. Rera raga-a ira turaro irara rutupa turaroparoveira. ¹¹ Uva va-a vao osa rera tapo ora tavositaiva, ora visii iava rakari verataepa. Ari ita, viapau oiso rera vo reesiaro rakariua-ia toupaveira oa verapaiveira oirara. Viapau. Asi voa sopaura oavisii rutu sovara-ia. Uvare rera raga Krais ira vuri vovou vo goruaro tokoreva vao oa oisoa sovara-ia toupata. Oa iava viaevira rutu toupataavorao varaua raga vaaro vuria kavuoro. ¹² Ari ita, oirara visii-ia baptaisa puraiva vao oa iava oiso rutu toupatavoi visii ita, Krais tapo kopiitaepa. Oa iava rera tapo tova-ia rokotava. Oa iava vorevira rera tapo ita toretaepa. Vao iava osa Pauto vo goruaro rutu oisoa oirao pie iraopata, vo goruo oa iava Krais vorevira tore piereva rikui iava. ¹³ Ari ita, kopiivira rutu oisoa toupata voari tuariri, uvare vuri vovou oisoa purapata. Uvare ratau tou irara visii, vo rara viapau Reo Taisi-ia taraipata vao Pauto vaaro. Uva vo vokio-ia Krais raga-ia visii tore piereva. Oa-a eva vituaro iava Airepa Tootoo rutu vaterevora Pauto vigeipa vuriara veraoro vigei sopaaro iava. ¹⁴ Ora vao tapo osa rera raga Pauto varaaro reo

⁶ 2:6 1 Te 4:1 ⁷ 2:8 1 Ko 8:9; Ga 4:3, 8-11 ⁸ 2:14 Ef 2:14-18

goruro oara oisoa gasipata, varao-ia oara oisoa oiso purapape, “Opeita vao purapata.” Eva-a oa vituaro iava oreorovu toupai Reo Taisi-ia oa oiso purapai, “Vuri pitupituro rutu purapataveira visii.” Uva Pauto evo reoro rutu verareva vo osa Krai kopiiroepa evao parikou-ia. Uvare Krai-a ro ira vigei vaaro oureva varao vuriara oavi vo voriaro ouoro. ¹⁵Uva va-a vao osa Krai evao parikou-ia kopiiro Seten vo goruaro-ia putereva ora voeao pau tugara irara. Osa iava viapau oiso oai rera-ia putepaveira. Viapau. Ari evoea rutu tovoreva ora rera kokotoaro reoro. Oa-ia voeao Seten vase arii piereva rutu vo oirara rutu osireiaro-ia.

¹⁶ Uva oisi-a eisi osa iava viapau uvuipatai ra ro reoro uvupata ira visii togapareve varao iava visii varaaro aioara, ora uukoara, ora vo voki ro ovokiroa reesipataveira ora visiipa oiso, tugoropa voki-a vao, ora vo aio airepatoa iava kekira, ora vao Sabat voki. ¹⁷Evara reo goruro oara vurapaoro Pauto vo kovoaro oisoa kekepaive urauravira okovoa tovira purapareve. Oire eva isivaaro iava Krai urioroepa ro Oiraopatoa rutu, ro ira-ia Pauto vo kovoaro oiraopavira rutu roroio pierevora. ¹⁸Oire opeita oearovu vo reoroaro uru piepata, vo osa visiire oiso purapaave, “Vuri irara-a visii, uvare viapau oiso enselpa irara-ia vuurapa vaisi purapataveira osa ora visii iava varauraaro tekipata.” Uvare visii keaoro oiso puraavere, “Igei-a vao igoa riro tarai rutu ouiova urusiara-ia. Uva eakepa visii tapo viapau oiso pie asapataveira?” Uva oisi-a eisi osa piepaoro ora voea raga ora riro piepaaveira vo oirara raga vo rugorugooaro-ia. ¹⁹ Ari ita, oa-a eva oa vituaro iava Krai-ia pitu arapa ora voea iava vasepaiveira. Rera raga ita-a ira orekerovu rutu kukuearo. Osa tupaoro vigei-ia orekerovu rutu aioara vatepareveira varuapa vouao lotuu. Ira raga-a ira vigei rutu takutakuvupareveira, oisore ra kataiua raga-ia varaua toupape vigei rutu vao-ia lotuu. Oa iava uvuipaviei ra riropavio, vo rara vigeipa Pauto gorua vatepareve.

Krais Tapo Kopii Ovoitaepa

²⁰ Ari ita, kopiiitaepa Krai tapo. Oa iava varao kavutava oara-ia visiire oiso oisoa purapaave, “Varao sirova utupata, ra vara iava oriruvira rutu toupata.” Uva eake rutu-a vao vo rasio iava oare uvuipatai ra tovira rutu vara sirova utupata varao oiso-ia, ²¹Opeita vara-ia pitupata, ora opeita vara-ia togovipata, ora opeita vara ravapata vara sovopaoro. ²²Oara-a evara vo ragava rasitoa-ia. Va vituaro iava vosa aioara togovipata, oire ra voava vara opesi pie ovoipata vara aiopaoro, uvare akukupapara raga evara vo rasio iava. ²³ Uva voeao oea oisoa evo pitupitu purapaave oea oiso rutu kekepaa viroveira, riro tarai irara ora oea lotu purapaaveira tapo. Uva oiso purapaaveira, “Enselpa irarapa taku viropata voea vaisiaro

¹ 2:16 Ro 14:1-3 ² 2:19 Ef 1:22, 4:16 ³ 2:20 Ro 6:3, 5; Ga 4:3, 9 ⁴ 2:23 Ro 13:14

kae piepaoro. Ora uvui iraopatai ra ora vaisiaro gare piepata. Ora varaura vo ruipaaropa reipata vo osa visii iava varaura oavisii upopata.” Ari ita, akukupapara raga evara reo goruro. Oara viapau uvuiapai ra voea iava varaura tokipaive. Eake iava? Uvare touvira varaura vo ruiparoaro reipapeira rutu voea vo rugorugooroaro piro piepaoro.

Pauto Ovoieivira Krai Tapo Vigei Tore Pie Ovoireva

3 ^{1x} Oire vo osa Pauto visii tore pie ovoireva Krai tapo, oa iava visii rutupa Airepa Tootoo rutu vate ovoireva. Uva oisi-a eisi osa iavirava uvuiatai varaore vearovira rutu rugoopata oara peira vuvuiua-ia tuevira. Vovio uva toupaveira Krai reia-ia paupa vao Pauto voaviaro oirapapa varata iava. ^{2y} Oa iava viapau rutu uvuiatai ra varaore vo rasitua-ia rugoopata. Viapau. Ari varao ragare rugoo iraopata oara epao vuvuiua-ia. ³ Aue iava rara oiso rutu toupata osa voea kopii irara oea rasito vo touaro kavupaiveira Airepa Tootoo rutu oupasa Krai tapo ora tavosipaoro. Osa eisi uvuiatai toupata, Pauto visii orirupareve vokiara rutu-ia. ^{4z} Oiraopavira rutu uvare visii vaoro-a Oiraopa Tootoo rutu vituaro rera ro-ia Krai. Uvare vorevira vorerovere, ra oisi vo tootoo outa aue tapo rera vo kerariaro vo aviaviaro.

Vao Iava Airepa Tootoo Ora Tuariri Tootoo

^{5a} Varao-ia vo rasio iava oara kopii piepata oara-a varao-ia oiso-ia, kaakau kare vo pitupituro-a vao oa uvuiatai kavu iraopata, ora otopa rugooro, ora opeita iravure riiriipare oirato vatauvira rera oupasa ora riakova oira oupasa, ora vao tapo opeita iiruko vovou purapata, ora opeita oearovu varaaro riiriipata, ora oiso tapo ra viapau oaravu vuri pitupituro purapata ora visii raga-ia vovoupaoro orekerovu-ia veoropara varao vo rasio-ia touara. Opitupituroa-a evara porearo oara-ia Pauto tovopaveira utupaua rara varao raga vo touara vo rasio-ia ira piepataveira, oiso rutu osa ro ira tokarasiara raga oirao piepareveira Pauto tovopaoro rutu utupaua. ⁶ Vosa vo pitupituro evara purapaive oirara oara voriaro voeapa tuuvira vaterevrea Pauto voeare kasipuoro. ⁷ Ari ita, tuariri rutu opitupituroa evara oisoa purapata, vo osa vo vuuta-ia eva vara visiipa riropape vo rasio-ia.

⁸ Ari vo vokio uvuiatai ra vara ruture isivapata oiso, kasipu vovoua vao-ia, ora aveave vovoua vao-ia, ora vuri rugorugoo, ora takau reoa vao-ia oearovu togapaoro reoara-ia, ora tapo ora asapapa reoro eakapata, ora arii asa reo puraro eakapata tapo. ⁹ Ora opeita oearovu keakeapata, uvare tuariri evo pitupituro sirova oisoa utupata oa isivaaro iava varare

^x 3:1 Ro 6:1-10; Sam 110:1 ^y 3:2 1 Jo 2:15-17 ^z 3:4 1 Te 4:13-18; Jo 14:6 ^a 3:5 Ro 6:13; Ef 5:3, 5

isivataepa vara kavuoro. ^{10 b} Uva vara iava ora tavariooro airepa vovouro sirova utupataveira ro airepato varaaro ira airepavira ita purareva Pauto. Eisi ita osa ragavira visii tauvapareveira Pauto oiso ruipapaoro ra topatopa pievira torevoko vovou rutu purapata. Oa vituaro iava uvuipatai ra torevoko vovou sirova rutu utupaoro va iare tutuu piepata vao Pauto vo vovouaro vioepaoro. ^{11 c} Ari ita, uvare vigei rutu-a vao-ia vigoa airepa pierevora Pauto. Oa vituaro iava viapau oiso pisipisavira toupai. Viapau. Vigei-a katai irara raga Krai vaiiara sovara-ia oiso-ia, ratau tou irara voeao, ora Jiu-a voeao, ora voeao oea oisoa ora voea iava rakari verapaave ora reesipaoro, ora voeao oea vo pitupitu eva kavuiva, ora voeao tauai rutu oea toupaveira, ora voeao oea vegoaroro toupaveira, ora voeao oea riro vaisivira toupaveira, ora voeao akaipa keke irara. Eake iava? Uvare Krai-a kataitoa raga vigei rutu vituaro. Oa iava vigei rutu vaeavira roosikevira rutu toupai.

Vigei Uvui Iraopaviei Ra Oearovupa Siraopa Pitupitu Pura Iraopape

^{12 d} Pauto visii kaviko iraopareveira oare visii roporeva oiso ra oiso rutu toupata, Rera voeaoro. Oa-a eva iava uvui iraopatai ra oearovivupa siraopata. Ra oearovure ita rugorugopaoro voea tauvapata. Ra oisi voea piepaoro ora visii iava vaiiara oavisii vara piepata voea roeroarovre. Opeita vagevagepavira kasipupata, ari uvuipatai ra voea ateate pie rovopata. Oa iava uvuipaai ra visiire vorevira ita kave vovou puraive. ¹³ Ari ita, vosa iravu-ia siraoa vo vavataaro touve, oa iava visii rutu uvuipatai ra reravi vo vavataaro kapokaporota rera tauvaoro. Ora vosa irouto ro-ia visii-ia vuria vai pura rovoreva, ira iava uvuipatai ra rerapa siraota va veraoro rera iava. Oiraopavira rutu vosa iravu iava oisi vuria verata, oiso rutu ita-a osa visii iava Krai vuriara vera rovoreva visii rutu kavikooro. ¹⁴ Ari ita, uvare riroa rutu-a va vao-ia kaviko vovou. Ovovou-a vao-ia kaviko vovou orekerovu rutu vearopa pitupituro vituaro rutu, oara uvuipai ra vaeavira rutu ovoievira toupave. ^{15 e} Vosa eake avu visii-ia karekepe, oa sirova Krai uvuiparoi ra visiipa vare kave vovou vatereve, vo rara goruvira torevoko vovou-ia vare kerisi iraopata. Uva Pauto visii oureva vaore oiso ra kave vovou purapata. Ovovoua-a eva oa-ia uvuipatai ra kataiua rutu-ia varaua toupata vao-ia lotuua vearo vaisi purapaoro Pautoa-ia vokiara rutu-ia. ¹⁶ Vo reore rugorugoo iraopata oa toupai ro iava Krai, oisore ra vo reo rutu sovopaoro utu iraopata. Oa iava uvuipatai ra vearo rugoo raga-ia oearovu tarai piepaoro voearopa oisi vara kareke piepata varao torevoko vovouro. Oire vo osa oisi piepaoro uvuipatai ra vearo vaisi purapata Pautoa-ia Tugoropava-ia erapaoro,

^b 3:10 Ro 12:2; Ef 4:23 ^c 3:11 Ga 3:26-29 ^d 3:12 Ga 5:22-23; Fl 2:3; 2 Ko 6:6
^e 3:15 Fl 4:7

ora o erava iria-ia vuurapa purata rera-ia. Ora o iria-ia Pauto vo rearo vieita. ^{17f} Ari vosa eakero avu purapata ora vo osa eake reoro avu tapo purapata, oara rutu-ia uvuipatai ra vo raga vara purapata Turaro Jisas vaisiaro sovara-ia. Oa iava rera tapo ora tavosipata visii rutu, vo osa Pautoa-ia vigei Aitearo vuurapa vaisi purapata.

Oirato Vo Vovouaro Iava Vo Osa Oearovu Tapo Vearovira Toupaveve

^{18g} Visii riakora uvuipatai ra vatua irara oavisii vo reoroaro uvu iraopata rutu. Vosa oisi eisi piepata, oa iava uvuipatai ra Turaro vo vovouaro rutu sirova utupata. ¹⁹Ra visii tapo oirara uvuipatai ra riakora oavisii kaviko iraopata rutu vairoropa siraopaoro. Opeita vo riako torevokopata kasipu reoro-ia.

^{20h} Ora visii kakae vure visiigoa aite irara oavisii vo reoroaro uvu iraopata, vo osa vara sirova utupata. Vosa oisi piepata, oa iava uvuiparoi Pauto ra visii-ia rorupareve rutu. ²¹Ora visii aite irara opeita kasipu reoro rutu-ia ovii irara oavisii torevokopata. Teapi riro vavatapara vatepata voeapa kakae vure oara-ia pasi viapau uvuipaai oiso ra vara kaepaive.

Pol Vo Reoreo Purareva Voeaopa Kovopa Irara Ora Tokipa Irara

²²ⁱ Ora visii kovopa irara visiigoa uvuipatai ra voearo vo reoroaro uvu iraopata oearoa visiipa reipaaveira. Ra opeita kasivarivira rutu kovopata vo vuutao raga-ia oa-ia visiiva vurapaive voeao oea visii tokipaiveira, vaore rugoopaoro ra visiire oiso purapaave, “Akoea, ari vearo kovoto ro-ia.” Ari ro raga-a ira-ia rugoopaoro uvuipatai ra oearovupa vearo kovo rutu purapata Turaro Krai. ²³Iu, vosa aa vo kovo avuo vao oa kasivarivira purapaoro rera ragare rugoopata Jisas, ra oiso purapata, “Oiraopavira rutu, ira-a ro ragaipa reiparoi ira ragaipa vo kovo vatereve.” Uva osa eisi vovouapaoro uvuipatai ra oearovupa kovopata voearo oearoa visiipa reipaaveira. ^{24j} Oa vituaro oiso toupai voi, Visii-a Krai-pa kovopa irara. Ari ita, uvare taraipatai visii vaaro voria toupai voi tuevira oa vatereverea rara visiipa. ^{25k} Pauto oearovu rutuva vurapareveira roosikevira rutu voea rovirieipaoro. Oa tapo eva vituaro iava oiso toupai veira, Vosa irai visii iava vuria vai purareve, ira tapo ita ora rera vo voriaro oureverea va sirova eva.

4 ^{1l} Visii tapo reipa irara visiigoa ora visii voearopa kovopa irara torevoko pitupitu vearoa purapata vaeavira rutu. Eake iava? Uvare oiso taraipatai, Visii reraaro epao reito ira vuvuiua-ia toupaveira.

^f 3:17 1 Ko 10:31-33; Ef 5:20 ^g 3:18 Ef 5:22-23 ^h 3:20 Ef 6:1-4 ⁱ 3:22 1 Te 5:18; Ef 6:5-8 ^j 3:24 Ef 6:2-8; 1 Ko 7:22 ^k 3:25 Ef 6:8-9; Ap 10:34 ^l 4:1 Lev 25:43, 53; Ef 6:9

Goruvira Variripa Pitupitu Ora Torevokovira Vokapasa Tapo

^{2m} Uva visii uvui iraopatai ra goruvira variria vo pitupituaro rutu-ia pitu iraopata. Teapi rurapaoro variripata. Ari uvuipatai ra roroiovira rutu rugoopaoro Pautoa-ia vearo vaisi purapata vokiara rutu-ia. ³ Uva oisi-a eisi osa piepaoro igei tapopa variripata vaore, ra igeipa raiva karupareve oa-ia uvuipaiei ra siposipopaoro Vearo Siposipo iava vokaio. Ari ita, voari tuariri viapau oiso vo siposipo-ia vao taraiaepa oirara. Uva vo vokio karu piroi rutu va vao Vearo Siposipo Jisas Kraisa iava, uvare va karuavoi. Oa-a vao vituaro iava ragaiei vo-ia tuukepa kepa-ia. ⁴ Oire variria Pauto vo tauvaarore purapata, oa iava uvuiparai ra roroiovira rutu ragai vo siposipoaro vatepaa oirarapa. Aue iava uvare Pauto ragai roporeva oisi eisi va purapasa.

⁵ⁿ Oire vosa oearovu tapo toupata voeao oirao pie vovou asa irara, uva uvuipatai ra voeapa ora vatatopo piepaoro rutu oaravu vearopa pitupituro purapata voeapa. Opeita visii vo vuutaroro ropi ragapata vo osa viapau voea tauvapata. ^{6o} Oire vosa oearovupa reo vatevate vovoupata, ra vearo rugoo rutu iava voeapa reoreota. Ra tapo vearovira rutu taraipaoro voea vo akeroaro aatopata torevoko reo-ia.

Pol Tikikas Vaio Ora Onisimas Arureva

^{7p} Oire uva oavu-a vao-ia oa iava visii tavipaavoi ro iava vigei araokotoaviaro Tikikas. Ira oisoa kasivarivira rutu ragai tauvapaoro kovopareve Turaro vo kovoaro purapaoro. Ira visii siposiporevere rara ragai iava. ⁸ Oa iava visii iare rera arupaavoi vaore, ra igei vo touaro iava uvuoro visii iava vovouisiro varaatape. ^{9q} Uva vaiterei rutu-a vaitereo visii iare uriopasiei rara ora ro Onisimas iravu ita vigei araokotoaviaro. Ira tapo ita oisi kasivarivira rutu oisoa kovopareve reasi asavira. Eera-a visii raga iava rera ira tapo oisi raga ita igei vo touaro iava visii tavitaviparevere rara.

Pol Vearo Voki Rutu Purareva Voea Rutuva Voeao Kolosi Vata

^{10r} Aristakas ira ragai tapo toupere vo-ia tuukepa kepa-ia vaiterei ora Mak, Banabas raovutoaoro, aiterea tapo visii-ia vearo voki purapasivoi. Ro Mak ira iava voari tuaririvi visii taviava, oiso ra rerava sekanpata rera vearovira rutu tokipaoro. ¹¹ Uva iravu ro Jisas ira raga vaisiario-a ro Jastasa ira tapo visii-ia vearo voki puraparevoi. Uva vo peva raga-a vao-ia Jiu iava voea oea ragai tapo oisoa kovopaive Pauto vo Saraaro kova piepaoro. Oearoa oisoa rirovira rutu ragai tauvapaive riroa vavata kaepaoro.

^m 4:2 Ro 12:12; Fl 2:7 ⁿ 4:5 Ef 5:15-16 ^o 4:6 Ef 4:29; Mk 9:50; 1 Pi 3:15

^p 4:7 Ef 6:21-22 ^q 4:9 Fm 10-18 ^r 4:10 Ap 19:29

¹² ^s Ari iravu-a ro visii iava rera Epafraſas ira tapo visiiva vearo voki puraparevoi. Ira tapo oisoa Kraſis Jisus vo kovoaro purapaoro oisoa vokiara rutu-ia variriara purapareve visiipa kaſivarivira rutu, auere ra vearovira katai vovou rutu-ia torepata goruvira oira vaſivira. Ra oisi vo vovou iava katai rugoo raga-ia Pauto vo ruipaaro rutu ſirova utu ruipasa auepata. ¹³ Ari ita, ragai oisoa rera teeriopaa rutu vo oſa oisi kovopareve. Oa iava ragai rera iava visii tavipaavoi oiraopavira rutu vao iava oſa visiipa kovoreva voari tuariri, ovuſa rera teeriopaavora rutu. Uva viapau oiso visiſi ragapa kovoreva. Ari voeareo tapopa kovoreva Leodisia-rei ora Hirapolis vata. ¹⁴ ^t Ora ro Luk ira oisoa igei ruvarupareve ira oisoa kavikopaio rutu, vaiterei ora Dimas aiterea tapo visiiva vearo voki purapasivoi.

¹⁵ ^u Ragai vaoro vearo reo topa piepata voeaopa araoko irara oavi oea Leodisia-ia toupaveira, ora o Nimpa, ora voeao oea oira vo kepaaro-ia lotu purapasa uriopaaveira. ¹⁶ Oire vo pasia vao-ia oa viei rovopatavoi, ra va iava va topa pievira vateta ita voeaopa oirara lotupa irara oea Leodisia-ia toupaveira. Oa iava voea tapo ita uvuipaai ra va vieiive. Oa iava uvuipatai ra tuuvira aia ita visii voea vo paſiaro vieita rara ita. ¹⁷ Oire Akipas tavipatavoi oiso, “Vo kovo opesi pieri oa vatereva vigei reraaro Turaro viipa.”

¹⁸ Ari ita, ora ragai raga vavaearo iava vo rigato puraavoi oiso-ia, Vearo Voki ragaiva Pol. Ragaire rugoopata ragoa vo tupaavoi tuukepa kepa-ia touvira. Pauto visii viraakoreve ora ragai.

Eisivi raga oſa ragai vo reoro opesi piepaavoi.

Ragai-a vao, Pol.

^s 4:12 Kl 1:7 ^t 4:14 2 Ti 4:10-11 ^u 4:15 Ro 16:5